



# Inhoudsopgave

|                                     |    |
|-------------------------------------|----|
| Inleiding                           | 3  |
| Participatief onderzoek             | 4  |
| Leerdoelen                          | 5  |
| Testimonial                         | 6  |
| Programma lesdag 1                  | 7  |
| Programma lesdag 2                  | 8  |
| Programma lesdag 3                  | 9  |
| Terugkomdag                         | 10 |
| Uw docenten                         | 11 |
| Facilitators en organisatoren       | 12 |
| Samenvatting                        | 13 |
| Kosten voor deelname en registratie | 14 |





# Inleiding

Participatief werken in onderzoeken en projecten is binnen ons kennisinstituut een leidend principe. Hoe doe je dat op een goede en ethische manier? En wat is de waarde van creatieve en kunstzinnige methoden? Je hoort het tijdens de kunstzinnige PAR-training die we in najaar 2024 in Leiden geven.

[Prof. dr. Tineke Abma](#) en [Barbara Groot](#) ontwikkelden jaren geleden een training Participatief actieonderzoek om de basisprincipes van deze benadering op een interactieve wijze aan onderzoekers mee te geven. Inmiddels is de training uitgebreid met inzichten uit de praktijk, waarin we **samenwerken met kunstenaars**. Deze training zal worden gegeven door Tineke Abma en [Lieke de Kock](#).



# Participatief onderzoek

In deze training Participatief onderzoek staat onderzoek met mensen centraal. Zij worden niet alleen actief betrokken in het onderzoek, maar co-creëren kennis met elkaar. Machtsverhoudingen in onderzoek verschuiven daarmee van de onderzoeker als expert naar een meer egalitaire verhouding tussen onderzoekers en co-onderzoekers. Participatief onderzoek is gericht op sociale verandering, en wil dus verder gaan dan het beschrijven of interpreteren van de werkelijkheid.

De training volgt de stappen van participatief onderzoek, startend met hoe je anderen meeneemt in de benadering, het proces kunt opstarten en organiseren tot en met het genereren en samen interpreteren van bevindingen en realiseren van impact en verandering. Het betrekken van kunstenaars in al deze stappen kan een grote meerwaarde hebben, dat zullen cursisten tijdens deze training zelf ondervinden. Ingewikkelde issues en struikelblokken (zoals opgelegde grenzen en eisen, frustraties, weerstanden, schaarste en conflicten) worden niet onder het tapijt geveegd, maar komen uitgebreid aan de orde. De training is ingebed in onze eigen onderzoekservaringen en die van collega's, uit de praktijk gegrepen en realistisch.





## Leerdoelen

De training helpt je om je onderzoek met mensen vorm te geven, te organiseren en om binnen het onderzoek samen in actie te komen en te handelen ten behoeve van sociale verandering. De training biedt een kompas en geeft praktische handvatten om te navigeren door het onderzoeksproces. Het maakt je gevoelig voor de complexe relationele en ethische issues in het leerproces dat mensen doormaken, en je rol en verantwoordelijkheden als onderzoeker. Ook bieden de docenten creatieve en kunstzinnige methoden en praktische voorbeelden om participatie in onderzoek vorm te geven.

## Voor wie en door wie?

Ben je (junior) onderzoeker? Dan is deze training geschikt voor jou. Naast [Prof. dr. Tineke Abma](#) en [Lieke de Kock](#) zullen ook Charlotte Langemeijer, Tamar Shahinian, Elena Bendien, Tom Maassen, Marleen Dohmen en Barbara Groot bijdragen middels (interactieve) colleges.

## Locatie

Alle sessies zullen plaatsvinden in de collegezaal van Leyden Academy, ruimte 0.15, Poortgebouw ingang Zuid, Rijnsburgerweg 10, 2333 AA Leiden.





Ik heb deze training gevolgd om het actieonderzoek in mijn project theoretisch te ondersteunen. Het bood meer dan ik had verwacht: naast nuttige theorieën ontdekte ik praktische, creatieve methoden die ik meteen in mijn werk kon gebruiken. Het was ook waardevol om in contact te komen met andere onderzoekers die geïnteresseerd zijn in actieonderzoek. Hun enthousiasme en ideeën blijven erg inspirerend. Deze training is zeker een aanrader voor iedereen die actief of geïnteresseerd is in actieonderzoek.” – deelnemer in 2023





# LESDAG 1

Locatie: Leyden Academy, Leiden

Maandag 9 september 2024  
van 09.30 -16.30 uur

## Programma

- 09.30 - 11.00    Introductie en kennismaken
- 11.00 - 12.30    Keynote 'Maak je zaak'  
Tineke Abma
- 12.30 -13.30    *Pauze*
- 13.30 - 15.00    Keynote 'Wetenschappelijke  
kwaliteit'  
Tineke Abma
- 15.00 - 16.30    Aan de slag:  
Onderzoeksmethoden  
Charlotte Langemeijer  
CliniClowns Nederland



## LESDAG 2

Locatie: Leyden Academy, Leiden

**Dinsdag 10 september 2024**  
**van 09.30 - 16.30 uur**

### Programma

- 09.30 - 10.00 Reflectie
- 10.00 -11.30 Keynote 'Initiatief en Organiseren'  
Lieke de Kock
- 11.30 - 12.30 Aan de slag: Analyseren  
Tamar Shahinian
- 12.30 -13.30 *Pauze*
- 13.30 - 15.00 Keynote 'Engagement en betrokkenheid'  
Tineke Abma
- 15.00 - 16.30 Keynote 'Reflectie op de praktijk'  
Elena Bendien





## LESDAG 3

Locatie: Leyden Academy, Leiden

Woensdag 11 september 2024  
van 09.30 - 16.30 uur

### Programma

- 09.30 - 10.00 Reflectie
- 10.00 -11.30 Keynote 'Ethiek van participatief onderzoek'  
Marleen Dohmen en Eveline Kiela
- 11.30 - 12.30 Aan de slag - ethiek oefening
- 12.30 -13.30 *Pauze*
- 13.30 - 15.00 Keynote 'Actie voor verandering'  
Lieke de Kock
- 15.00 - 16.30 Aan de slag - Disseminatie

# TERUGKOMDAG

Locatie: Leyden Academy, Leiden

Dinsdag 26 november 2024  
van 09.30 - 16.30 uur

## Programma

- 09.30 - 10.15 Welkom en introductie
- 10.15 -11.00 Reflectie
- 11.00 - 12.15 Keynote 'publiceren en disseminatie'  
Tineke Abma
- 12.15 -13.15 *Pauze*
- 13.15 - 14.30 Werken vanuit het ongewisse  
Tom Maassen
- 14.30 - 15.30 Verdieping ethiek van PAR  
Barbara Groot
- 15.30 - 16.30 Feestelijke uitreiking certificaten



## Uw docenten



### **Tineke Abma**

Prof. dr. Tineke Abma is directeur-bestuurder van Leyden Academy on Vitality and Ageing. Zij doet al meer dan 25 jaar onderzoek naar thema's die raken aan het ouder worden, zoals patiënt- en burgerparticipatie, langdurige zorg, ethiek en diversiteit. Het perspectief van de oudere zelf als vertrekpunt nemen en oog houden voor de verschillen tussen mensen, is zowel haar persoonlijke drijfveer als de rode draad in de onderzoeken en activiteiten van Leyden Academy. Tineke is sinds juli 2021 bijzonder hoogleraar Ouderenparticipatie bij de afdeling Public Health en Eerstelijns geneeskunde (PHEG) van het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC). Tineke leidt onderzoek ter versterking van de positie van ouderen en oudere patiënten in zorg, beleid en wetenschappelijk onderzoek. De inclusie en maatschappelijke participatie van mensen in een kwetsbare situatie hebben haar bijzondere aandacht.



### **Lieke de Kock**

Lieke is sinds januari 2020 werkzaam bij Leyden Academy als promovendus. Als onderzoeker was Lieke verbonden aan het project Kunst in de langdurige zorg. Recentelijk werkte zij samen met CliniClowns Nederland aan een participatief onderzoek naar de samenwerking tussen clowns, zorgmedewerkers en familieleden in de langdurige zorg voor mensen met dementie. Ook is Lieke projectleider, onderzoeker en aanjager van Generatie Mixer, een project waarbij basisschoolleerlingen en ouderen, onder begeleiding van professionele kunstenaars, fantasiewerelden tot leven brengen. Lieke heeft een achtergrond in theaterwetenschap en studeerde, woonde en werkte vijf jaar in het Verenigd Koninkrijk. Daar deed ze onder andere onderzoek naar theater voor ouderen met geheugenproblemen in verzorgingstehuizen.



## Facilitators en organisatoren

**Prof. dr. Tineke Abma**

Leyden Academy on Vitality and Ageing

**Lieke de Kock**

Leyden Academy on Vitality and Ageing

**Charlotte Langemeijer**

CliniClowns Nederland

**Tamar Shahinian**

Leyden Academy on Vitality and Ageing

**Dr. Elena Bendien**

Leyden Academy on Vitality and Ageing

**Dr. Barbara Groot**

Leyden Academy on Vitality and Ageing

**Tom Maassen**

Leyden Academy on Vitality and Ageing

**Marleen Dohmen**

Leyden Academy on Vitality and Ageing

**Eveline Kiela**

Leyden Academy on Vitality and Ageing

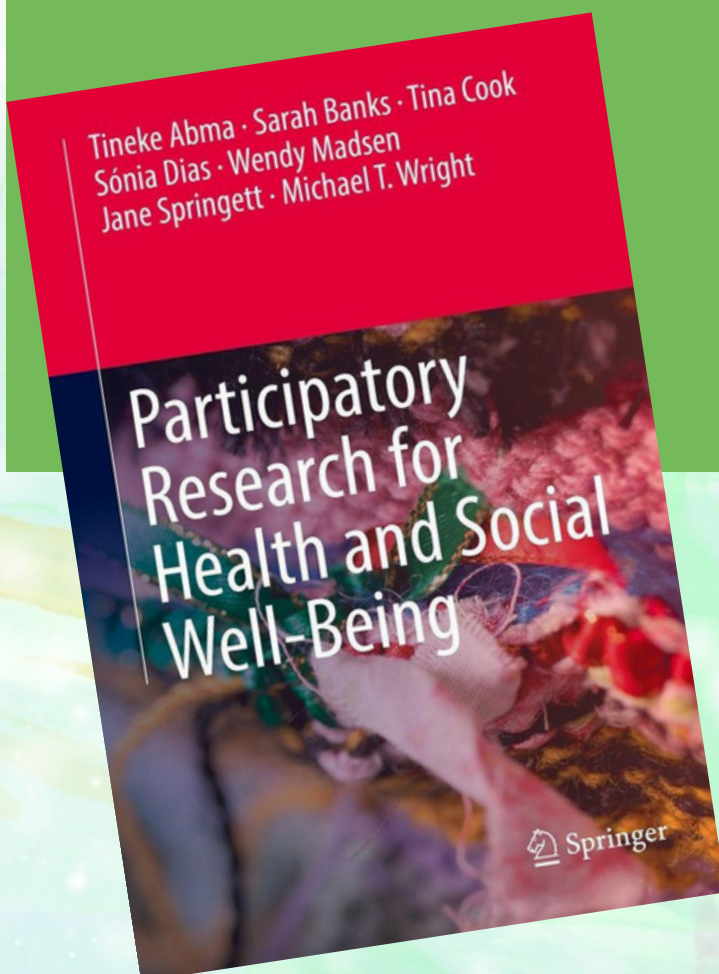


## Samengevat

Drie cursusedagen en een terugkomdag  
Op 9, 10 en 11 september en 26 november 2024

### *Inclusief*

- Het boek *Participatory research for health and social well-being*
- Catering tijdens de vier lesdagen
- Tools, video's, achtergrondliteratuur en opdrachten
- Certificaat van deelname



# Data, studiebelasting en kosten

Doe mee aan de vierdaagse training in het Poortgebouw te Leiden op maandag 9 t/m woensdag 11 september 2024 van 09.30 tot 16.30 uur. Er is tevens een terugkomdag op 26 november 2024. De studiebelasting is ca. 30 uur. We hebben ruimte voor maximaal 20 deelnemers. De kosten voor deelname zijn 1.850,- euro excl. 21% btw. Inclusief catering, tools, literatuur, video en opdrachten.

*Heb je inhoudelijke vragen? Neem dan contact op met Lieke de Kock via [e-mail](#).  
Wil je meedoen? Meld je dan aan bij Ellen Plasmeijer via [e-mail](#).*

## Contactinformatie

Leyden Academy on Vitality and Ageing  
Poortgebouw Zuid  
Rijnsburgerweg 10, 2333 AA Leiden  
Telefoon: 071-5240960  
[www.leydenacademy.nl](http://www.leydenacademy.nl)

## Disclaimer

Dit document is onderhevig aan veranderingen. Er kunnen geen rechten worden ontleend aan de informatie in dit document.  
©2024 Leyden Academy on Vitality and Ageing

